

הנסיס הבריטי — במזרח התיכון או למזרח אפריקה ?

„משני דברים עלינו להזהר: מצד אחד — מהקלת ראש בהערכות אלו, כאילו אינן אלא כתבות סנסציוניות. ומצד שני — מקבלתה, בקלות יתר, של ההנחה כי הנה תם והולך ענינה הצבאי, הבטחוני והקיסרותי של בריטניה במזרח-התיכון.“

טרם הגיעה השעה לסכם את תוצאותיה של פרשת הבריורים בענין זה, המתנהלת עתה ללא ספק, בהנהגתה המדינית והצבאית העליונה של הקיסרות הבריטית. אולם לשם התמצאות שקולה יתר בהערכת המתרחש, מהראוי להביא כאן בינתים בסני הקורא העברי את הקטע הבא, מאת הסופר הצבאי של ה„טיימס“, הנודע כאיש ההלכה הצבאית, קס' סיריל פולס, שנתפרסם באמצע אוקטובר ש.נ.:

„נתעוררו בזמן האחרון הרהורים וסברות, על התוצאות העוללות לצמוח בשטח האיס" טרטינה משניו החוזה שבין בריטניה למצרים — ועל התמורות העוללות להתחולל בעריכת הכוחות ובסידורים במזרח-התיכון, באם לא יותן עוד להשתמש במצרים בתורת בסיס בשביל הכוחות הבריטיים. בד בבד עם כך עלו וצצו ספיקות בענין עתידה של ארץ-ישראל בתורת בסיס כזה.“

„משנתעוררה שאלה זו לראשונה, חוית' דעתי, שאין לך עוד מקום-חניה במזרח התיכון שתמצא בו תחליף הולם ומלא למצרים, כי שום מקום אחר לא יוכל להתקבל על הדעת כחי נושא את עצמו בעתות-מלחמה. אכן, ארץ-ישראל — באם נניח שתוסיף לעמוד לרשותנו לצורך זה — קפריסין, ואולי אף קירינאיקה ומלטה — כולן התינה רבות-ערך; אולם אף אחד מהמקומות האלה לא יהא ניתן להתחזק בו לאורך ימים במלחמה רבתי, ואין לראותם אלא בתורת „משמרות-החוק" של חיל המתבסס על מצרים. כולם היו משמשים עור רב לחיל שכזה — אך

מראשית אוקטובר רגשה אי" — וגם ברחבי הקיסרות ובעולם המדיני הבין-לאומי כולו רבו ההדים — לשמע הידיעות הסנסציוניות במקצת, על „הסתלקות בריטניה מהמזרח-התיכון" וזיתורה על קיום בסיס הגנתי רב מיות בארץ-ישראל. חשיבות רבה, הן צבאית והן מדינית, נודעת לשמועות אלו ולמסקנות המוסקות מהן על ידי ידידיה ושותפיה של בריטניה למיניהם וכן יריביה ומתחריה המדיניים — מזה, וע"י המדינות והאוכלוסיה של המזרח-התיכון — מזה: חשיבות עובדתית ופסיכולוגית כאחת. להערכת חזיון חדש זה, חזיון-כבוה, המצטייר על אופק הפוליטיקה והאיסטרטגיה של המזרח-התיכון נדרשים אמת-מידה מציאותית וחוש-של-מידה, כדי למנוע שני משגים גם-יחד: הן עיוורון לגבי המתרחש והן פזיזות-יתר בהסקת מסקנות. אכן, היו הדברים ידועים עוד לפני פריסום הידיעות שגרמו לסנסציה בעתונות, ולקורא הארץ-ישראלי ניתן להכיר את הרקע היסודי של השאלות הבוערות האלו, והמגמות לפת-רוגן, על כל הסידורים והאפשרויות שהוזכרו בעתונות בשבועות האחרונים. עוד בחודש מאי-שנה זו הותקן לפריסום מעל עמודי „מערכות" אוסף מאמרים: „המזרח התיכון—מעוז ברי" טי או מצודה קדמית?", ובו מאמרים מאת קפ. ב. לידל-הרט: „השומה על בריטניה לקיים בידיה את המזרח-התיכון?", מאת מיכאל פריי: „תמורה באיסטרטגיית-הקיסרות" ומאת א. סוקר: „שינוי ערכין בריטי לגבי המזרח-התיכון?", — העוסקים בכל היקף העובדות והאומדנות הכרוכות בבעיה זאת: היועתק המרכז האיסטרטגי הבריטי מן המזרח-התיכון למזרח אפריקה ?

את המפתח להערכת הידיעות המתפרסמות עתה יש לראות, כבזמן היכתב הסקירה הנ"ל כן גם היום, בציון שניתן או ב„מערכות" לגבי הגילויים והרמזים שבמאמרי לידל-הרט ופריי:

בלעדיו אי אפשר היה לקיים אותם עצמם. רון עם מצרים הדגישו בתוקף כה רב את ההנחה, כי חשוב, שהכוחות הבריטיים יוכלו להיחלץ להגנת מצרים לא רק משתפרון המלחמה, אלא עוד בשלב האיום בסכנת מלחמה.

„שאלת סודאן — השיבוטה ברורה מאליה, במקרה של נטיגה בריטית ממצרים; והרי ידוע, שהפלוגתא בדבר עתידה של סודאן היתה אחד הגורמים לשיתוק הדיונים עם המצרים. אם ייקבעו מקומות-החניה דרומית יותר, לאורך החוף המזרח-אפריקאי, לא יפגע בהם פגם זה של תלותם במצרים מבחינת בטחונם הם; אך הם יהיו מרוחקים במקצת מתחום האינטרסים האינטרסטיים החזקים ביותר של בריטניה, וימצאו מחוץ לאותו שטח שבלשון הגיאוגרפיה הצבאית מקובל לכנותו „המזרח-התיכון“.

„אף על פי כן, החלו בוחנים בזמן האחרון מחדש את מידת כשרו של מזרח-אפריקה (וביחוד זו של קניה) בתורת בסיס ומרכז החסנה לאספקה. לקניה כמה יתרונות, ולא אחרון לאלה יתרון אקלימיה. אך בתורת בסיס ראשי של המזרח-התיכון, במקומה של מצרים, אין לראותה אלא כתחליף-דחק בלבד.

„ניתן לומר, שנערכת עתה בדיקה מדוקדקת של האפשרויות העתידיות. המשאלות האינטר-סגיות במסגרתן הרחבה כבר נקבעו, וכן נקבע, באיוו מידה מספקים השטחים השונים את המשאלות הללו. אולם מה שנדרש כעת — ואמנם, הדבר מתגשם והולך — הוא חקירה מסודרת יותר, ביחוד מנקודת-ראות ארמיני-סטרטגיית וטקטית. (קפ' פולס מתכוון כאן, כמוכח, למשלחת המטות הבריטיים; ראה בטור ב' המער').

„הקצינים האחראים לעריכת החקירה הזאת — תחום בירוניהם מקיף ביותר, ונראה הדבר שמוקדם מדי להניח כי הנה הגיעו כבר להחל-טות סופיות. — לא כל שכן, כי כבר עוסקים בהפעלת הסידורים להגשמת החלטות אלו. ודאי ידרש לנו „ברי“ מרובה יותר לגבי עתידה של מצרים בטרים נוכל להגיע אל השלב האמור.

לנוכח הערכה זו — או במסגרתה של זו — יש לראות את הודעתו של ראש הממשלה הבריטית, ק. אטלי, ב-15 באוקטובר בבית הנבחרים, שלפיה נמנית גם קניה בין המ-קומות הבאים בחשבון לשיכונה של המפקדה הראשית למזרח-התיכון, לאחר צאתה מקהיר, שהתאמתם לתפקיד האמור נבדקת והולכת. הנכון הוא, שבתנאי מלחמת המחר יפה יותר למפקדה מרכזית כזאת תנוחה בעורף עמוק ביותר; ומבחינה זו ודאי שקניה מתקבלת מאוד על הדעת. אולם יתכן גם סידור (כמו שהיה נהוג בכל חטיבות הצבא בזמן המלחמה) שלפיו תתקיימנה גם מפקדה ראשית, היושבת בעורף, וגם מפקדה „קדמונית“ — לניהולם ה-בלתי-אמצעי יותר של גופי-הצבא ופעולת-תיחם; וזו ודאי שתוכל או להמצא במזרח-התיכון.

ראויה לתשומת-לב הערת הסופר המדיני של רויטר, המלווה את הודעת אטלי: „ההודעה מאשרת את הדעות הרווחות בחוגים מדיניים וצבאיים, שאין להימנע מצעד מעין זה. מבחינה פוליטית נראה, שקניה היא הברירה הראשונה הבאה בחשבון, ועם זה אין כאן שאלה של אוכלוסיה בלתי-ידידותית, כפי שייתכן הדבר בארץ-ישראל“.

משלחת-המסות - והמזרח התיכון

רב-תשמעות היא הידיעה הבאה, שנתפר-סמה בעתונות בסוף ספטמבר ש. נ. — שיש לקרוא אותה, בין השאר, על רקע המאמרים והרשימות בענין התמורה האפשרית בעמדות-המגן הבריטיות במזרח התיכון (בחוב' ל"ה) — ויתכן מאד שהיא מבשרת אפשרויות של קביעת מגמות חדשות הן בתפיסות-ההגנה והן בתפיסות הפוליטיות של בריטניה במזרח-התיכון.

משלחת משותפת של כל השירותים-הלוחמים הבריטיים (הצי, הצבא, חיל-האוויר) החלה בכי-קורים במזרח-התיכון ובאפריקה, כדי לבחון מחדש את צרכי בטחונה של הקיסרות. מיתוחם של כל-יגשק חדשים, שהסבה כמה בסיסים לגחלת העבר, כבלתי-מתאימים בתקופה החדשה, והשינויים המתרחשים במידת השיכו-רם, האינטרסטיגית של-בסיסים אחרים, מחייבים לסקור מחדש את פני מצב ענייני-הבטחון-הה-

תוך שלושה חדשים לערך והצעותיה תובאנה בפני ראש-המטה הקיסרותי הכללי (וכמובן— גם "ועדת ראש-המטה" המשותפת של שלושת השירותים) אחרי סיורו הוא בקיסרות, בראשית השנה הבאה.

גנה כולו. ההצעה לצאת את מצרים, המאורעות בארץ-ישראל והתקרבות מעמד העצמאות בהודו, — כל אלה מעוררים ומציגים בצורה חדשה בעיות-בטחון המורות ורציניות. יש לשער כי המשלחת תסיים את תפקידה

קפריסין - מרכז ההגנה הבריטית במזרח-הים-התיכון ?

משחית — שמעיקרם רוכזו כאן בשל "מערכת-המעפילים" בגמליה של קפריסין, לאחר תמרוני האימונים של הצי שנערכו בים מערבה וצפון-נה לאי. עתה באות הידיעות על צעדים של ממש להקמת בסיס-צי בריטי בקפריסין. הולכת ונערכת מדידת-צילום אווירית באיזור מפרץ לרנקה, והשלטונות הצבאיים העבירו ל-רשותם הגמורה את שדה התעופה של לרנקה. נודע כי מקימים מספר בנייני-צי — ולפי ידיעות מאוחרות יותר גם בנייני מפקדת-הצבא —

לאחר שבחוברת "מערכות" ל"ה (עמ' 90 — ברשימה: "כוח הצי הבריטי במזרח הים-התיכון בתהליך פירוקו) תהינו — נוכח הער-בדה שבקפריסין לא הושאר אלא קציני-צי אחד — על השאלה היכן סוף-סוף יושחת בסיס הצי הבריטי במזרח הים-התיכון לאחר היציאה מאלכסנדריה, — החלה עכשיו להתברר יותר תמונת-הדברים העתידה. סימלוח ביקורי יחידות הצי הבריטיות שבמזרח הים-התיכון (ו"דיכוייה" של סירות קלות, ושייטת אניות-

לאשר את ההודעות על כך, שבסיס-צי בריטי עומד אמנם להיבנות במפרץ לרנקה. ידיעות מאוחרות יותר, שבאו מפי "רויטר", דיברו במידת בטחון רבה על אפשרות העברתה של מפקדת-הצבא הראשית למזרח התיכון ממצרים לקפריסין, — אמנם בלי לייש ולומר התהיה זו רק המפקדה הקדמונית, בעוד שכל השאר יועבר אולי ממצרים דרום-

לאורך הדרך לרנקה-פמגוסטה, ומחכים לבואם של מהנדסי בנין מאלכסנדריה. אניתיקטור בריטית פרקה 1000 טון חמרי בנין בדקליה (צפ"מז' ללרנקה). ימסילה צרת-נתיב הולכת ונבנית עתה בין דקליה ונמל פמגוסטה. לפי חודעת סופרו של ה"פלסטין פוסט" באי סירב הבריגדיר אנטיס, מפקד כוחות-הצבא הבריטיים בקפריסין, באמצע אוקטובר, להכחיש או

אכן, יש לציין כי את מספר עובדי המפקדה — ואת בית-קיבולם של הבניינים — אומדים ב־ 4.000 איש.

קשה שלא לקשור בידיעות אלה, וכן במי-נויו של הלורד וינסטר, מי שהיה עד כה מיני-סטרהאוריר בממשלת בריטניה, כמושלה החדש של קפריסין, גם את הידיעות על המגמה לפי-תוחה של קפריסין כמרכז-אוריר בדרכי הקיסרות. משלחת מיוחדת של מיניסטרויין-האוריר (האזרחי), בראשותו של הקומודור ו. סטרייט, ביקרה באמצע אוקטובר בקפריסין לשם בירור האפי-שרות לקבוע בה תחנה כדרך הטיס הקיסרי-תית. לדעתה של המשלחת צפוי לתחנה כזאת עתיד רב, ומגמת שירות-האוריר כאן, תהיה להובלת דואר, תיירים, וכן המצאת תוצרת טריה מקפריסין לשווקים בריטיים ואחרים. אשר לשמועות בדבר הקמת בסיס קיסרותי של חיל האויר בתוך האי, אמר הקר-מנדור סטרייט כי אין באפשרותו להודיע דבר בענין זה, באשר חקירת-הוא נעשית טעם הרשויות האזרחיות בלבד.

אכן, אין לקיים בסיס-צי בימינו (וביחוד בים צר) כים-התיכון) בלי בסיס-אוריר ראוי לשמן ומצבה של קפריסין כאי — ודאי שמרובים יתרונותיו לגבי כל מיני סיכונים עתידים בשחי-היבשת הסמוכים, ועוד יש לציין כי פרט לשטח-מישור שבאי הימים לפיתוח שדות-תער-זה גדולים מצוי בו גם מעין "בסיס טבעי"

ל ספירות-טיס — הלא היא הלגונה הס-גורה הגדולה בסמוך לחוף-הים.

גם הידיעות האחרונות (מסוף אוקטובר ש. ז.) מעידות על מגמתה זו של הממשלה הברי-טית. מזכיר-המושבות החדש, מר קרייג-גונם, השמח כנראה להדגים קו ברוך-יזומה קצת יותר במדיניות הקולוניאלית של בריטניה בישר על שלוש החלטות:

א. הקמת מועצה מחוקקת שתייצג את כל היסודות שבאוכלוסית קפריסין (כאן, כודאי, רמז למיעוט ה-ת-ו-ר כ"י);

ב. מתן היתר לכנסיה היונית של האי לבי-חור לה ארכיהגמון לכס הפנוי בקפריסין (מאז הורחק מהאי הארכיהגמון המנוח, שהיה מעורב במהומות ב"מי סטורס");

ג. היתר-השיבה לאלה שגורשו מהאי לאחר המהומות של שנת 1931. בהודעות אלו יש לראות ביטוי להחלטה הכפולה:

א. להוסיף ולהחזיק באי, הנחוצ עתה כל כך לבריטים בתורת יחד במזרח-הים-התיכון, בלי להתזיר ליון;

ב. לקרב את לב הרוב היוני של האי עי-מתן סיפוק לתביעותיו ולהרגשותיו, כל כמה שאין הדבר מוציא את קפריסין מריבונותה המדינית ומסמכותה הצבאית-האיסטרטגית הבל-תרמוגבלת של בריטניה.

הצי האמריקאי בים-התיכון

אפילו בעצמת-עת-השלום הנוכחית שלו, לא פחות מחמש אניות-מערכה, שבע נושאות-מטו-סיים של צי-המערכה וחמש נושאות-מטוסים מסוג מלחת-השיירות, 18 אניות סיור, 100 אניות משחית ו-אניות-משחית ללחי, ו-91 צוללות (לעומת סך-הכל העלוב של אניות-המערכה הישנה האחת, שלוש אניות-הסיור וח-מש אניות-המשחית שהיו את "צי-הבית" הבריטי בעת סיורו באביב האחרון במימי האוקיינוס האטלנטי המזרחי).

כל אחת משתי האניות — והן מהגדולות כאלה שנראו מעולם בים-התיכון — מייצגת את השלב החדיש ביותר של התפתחות בבניך-

המסגרת המסורתית של גורמי הכוח-הימי כאן היס-התיכון, שהיתה מקובלת בשני הדו-רות האחרונים, נשתנתה בתכלית עם תום מלחמת-העולם השניה, וביטוי סמלי לכך משמ-שים ביקורי נושאת-המטוסים האמריקאית ה-ענקית, "פרנקלין ד. רוזבלט" במימי יון, וב-מימי מזרח-הים-התיכון בדרך כלל, שנערך לאחר ביקור אניות-המערכה "מיסוריי" באיס-טנבול ובמיצרי-הים. ידיעות העתונות הנמ-סרות להלן מבשרות, איפוא, תקופה חדשה ב-מצבו הצבאי-המדיני של מזרח-הים-התיכון.

שתי האניות האדירות משתייכות ל"צי הא-טלנטי" רבי-העצמה של ארה"ב, צי המונה,

ספינות ממין זה. כי הרי הן עיקר עיקרה של עצמתהים האמריקאית ואין להן מתחרה בכל צי אחר מציי המעצמות, מאחר שהתכנית לבניית חברותיהן הבריטיות הראויות להן — אניות המערכה מטיפוס "האריה" "Lion" — נושאות המטוסים מטיפוס "גיברלטר" בוטלה אשתקד.

אך בעוד אניות המערכה "מיסוריי", בת 52.600 טון, — (מזוינת תותחים בני 9—16 אינצ'ס), אינה אלא המגודלת באניות המערכה, הרי "פ. ד. רוזבלט" ו"קוראל סי" ("ים האלמוגים") לפי מערכת הים שנערכה ב-1942) מכילות כבר במבנן גורם מיוחד, שחשיבות עצומה נודעת לו בתקופה האטומית זו. כי אלה הן נושאות המטוסים הראשונות שבנין הותאם להמראתם, ולנחיתתם, של מפציצי ענק, מהגדולים ביותר, מיניה וביה — דבר העושה אניות אלו ל"יד" שלוחה למרחוק של המנגנון הצבאי-הטכני של ארה"ב; סיפון התעופה שלהן משרויין, ומי דותיו 932 על 113 רגל, או כמעט כעשרה דונם לפי השטח. הן נושאות 137 מטוסים למן מפציצים ועד לקטני המטוסים. והרלי עוד כמה מספרים חשובים: נפתח של אניות אלו הוא 45.000 טון ובודאי למעלה מ-50.000 טון כש הן טעונות עד מלאו שיעור קיבולן; היוון —

18 תותחים א. מ. בני 5 אינצ'ס, ר"מ 112 בני 40 ר"מ 20 "מ. מ.", כולם מכוונים ע"י ראדאר". האניות משוריינות שריון כבד, טורבינות בכוח של 200.000 כוח סוס מקנות להן את המהירות הגדולה מאד של 33 "קשרים". מפליאה המהירות בה אף אחת, שהוחל בבנינה לפני אוקטובר 1943. כל זמן שיותן להגן. הגנה של ממש על גושים רחבי-מידות אלה, הרי ימנו "בסיסי מפציצים" נעים-שטים אלה בין כלי-הזון המותצנים ביותר של המלחמה החדשה.

מיניסטר הצי של ארה"ב מר פורסטול אמר במסיבת עיתונאים ב-30 בספטמבר כי כוחות צי של ארה"ב נמצאים בימית-התיכון כדי לסייע לביצוע מדיניות החוץ האמריקאית, וגם ישארו באיזור זה זמן מה.

מר פורסטול אמר כי הצי יוסיף להתחוק את כוחותיו באוקיינוס האטלנטי המזרחי ובים התיכון כדי:

- (1) לסייע לשלטון הצבאי של בנות-הברית בביצוע תפקידיו באיזורים הכבושים.
- (2) כדי להגן על האינטרסים של ארה"ב לסייע למדיניותה של אמריקה באיזור זה. כיום נמצאים במימי אירופה ובעיקר בימי התיכון קבוצה של אניות-סיוור ואסדרון של אניות-משחת וספינות-צי אחרות.

עוד שלב להאחדה הצבאית הבריטית-האמריקאית

בות קטנות ביותר — הבטליונים והבריגדות בצבא הבריטי או הרגימנטים באמריקה, היה מצריך מהפכה גמורה במושגי המבנה של שני הצבאות). כן, באם תתאשר ההצעה, יואחדו הדברים שבאספקה ובויון; קוטרי התותחים והמרגמות ופגזיהם, טיפוס הטנקים ואביזריהם, וכן אריוות-המזון ומצרכים אחרים, באופן "שכל צבא יוכל להשתמש בצידו ובאגשיו של האחר". אפשר לראות כחלק מההכנות לקראת אפשרות כזו את העובדה שהלורד מונטגומרי התמסר, במסע-סיוור בן ט' ימים, לחקר דרכי-האויב מן האמריקאים, אשר ברובם פותחו כבר לאחר המלחמה, על יסוד לקח-הנסיון של שנות המלחמה.

באשר לעצם הייצור-המלחמתי, יש לציין שעוד בשנות 1942-44 נעשה רבות לה-

המגמה להתגבשות גושי-צבא אדירים בעולם (ר' "מערכות", חוב' ל"ג-ל"ד ב"רשימות קצרות" עמ' 108) מלווה, מאז שנות המלחמה, גם צעדים להגברת אפשרויות שיתוף-הפעולה, והקלתו לעת הצורך, בין מרכזיהם של שני גושים כאלה — הצבא האמריקאי — מזה, והבריטי — מזה.

אגב ביקורה, באמצע ספטמבר ש.ז., של ה-פילדמרשל מונטגומרי בושינגטון לשם התייעצויות עם הגנרל אייזנהאואר והמטה-הכללי האמריקאי, נודע כי המטה הכללי הקיסרותי הציב תכנית מרחיקה-לכת לתיאום תכניות-האימון והציוד של שני הצבאות.

לפניה, יונהג בשניהם ארגון דומה-ביסודו של הדי-בי-זיות והקורפוסים, כשארגוני המטה דומים-בכל. (אכן, ארגון מקביל של חטי-

אחדת המידות התקינות והאבירים השונים בין תעשית המלחמה הבריטית מזה, והאמריקאית והקנדית — מזה.

המגמה לביצורו של הגוש הצבאי האמריקאי לא חדלה, בינתיים, אף היא. במשך חודש אבי גוסט סייר הגנרל אייזנהאואר את הרפובליקה של אמריקה הדרומית ועסק בביורורים בדבר האחדות צבאותיהם וקשריהם עם צבא ארה"ב.

לעומת הידיעות הנ"ל, שנתפרסמו בעתונות

הבריטית, הופיעו גם ידיעות סותרות, האומרות שאף אם התכוון ראש המטה הקיסרותי הכללי לחקור את דרכי הארגון של צבא ארה"ב ואימון הקצינים והחילים (ביחוד, לדבריו: "יכולה ברר" טניה ללמוד הרבה ממערכת בתי הספר הצב"איים שבחיל ארה"ב, הנרחבת בהרבה מזו שבבריטניה וכן משיטת ראשות המטות האמריקאית" ¹) — "הרי מכאן רחוקה עדיין הדרך עד למתכונת אימונים משותפת לצבאות בריטניה, ארה"ב וקנדה ולהשגת האחידות בנשקן".

על כוחותיה הצבאיים של איטליה לעתיד לבוא

ראש מטה חיל-האוויר האיטלקי גנרל קוט, ביקש להתיר לאיטליה להחזיק כ-100 מטוסי רזרבה נוספים, כדי שלא יאלצו לפרק אסכ"דרונים מסוימים ששרתו את בנות הברית בא-מונה.

במסרו את חות'דעת הצבא האיטלקי אמר גנרל טרצאני שאיטליה לא הביעה התנגדות לאותם הסעיפים המנועים ממנה אפשרות של תוקפנות חדשה, אך אין היא יכולה להבין מדוע יטלו ממנה כל אפשרות להגנה עצמית.

איטליה פנתה בבקשה לועדה הצבאית של ועידת השלום להתיר לה לקיים צי בן 82 אלף טון, חוץ משתי אניות מערכה, שהתחזקתן כבר הותרה לאיטליה. לפני כן ביקשה איטליה מאת הועדה להתיר לה להחזיק 4 צוללות. (רומניה ביקשה להתיר לה החזקת צוללת אחת).

הצהרה בענין הצי הוגשה בשמו של אדמירל דה'קורטין ראש מטה-הצי האיטלקי, ובאי כוח צי-המלחמה והצבא האיטלקיים הורשו לסמור את חות'דעתם על הסעיפים הצבאיים של החוזה.

האזור הארקטי כבסיס צבאי

ענין רב יש בידיעה הבאה על הפיכת האיזור הארקטי לבסיס צבאי דבר שיש לראותו כחלק ממאמצייהן של המעצמות הגדולות לבסס את מערכותיהן האיטסטרטגיות הכלליות לעתות משבר, העולות להתחולל.

מוכח מביקורו של פילדמרשל ויקאונט מונטגומרי בקנדה, שנערך בזמן האחרון — אומר העתון, ומוסיף:

"פעילות זו אינה עשויה לסייע להשלטת שלום קבע בעולם ולחזק את האמונה ההדדית בין האומות".

"האזרן הקומוניסטי הסוביטי", פרוודה" מאשים את ארצות-הברית, קנדה ובריטניה בהפיכת האיזור הארקטי לבסיס צבאי".

"אמריקאים וקנדים מקיימים תימרוני צבא באזור הארקטי. המדע הצבאי הבריטי החל גם הוא להתענין באיזור הארקטי. דבר זה

סביב מלחמת-הגריליה ביאווה

דוגזית, מזה, לבין ממשלותיהן וצבאותיהן של בריטניה והולנד — מזה. כמה מן המסקנות הכלליות המבוססות על לקח מלחמה זו (ושאר מלחמות, "ההתנגדות" שבשנים האחרונות) ניתנות במאמרו של המיור מור המתפרסם בחוברת זו (עמ' 25).

הלויטנט-גנרל סיר מונטגיו סטופפורד,

העובדות הבאות, שהובאו במאמר בריסמך באחד הגליונות האחרונים של השבועון המדיני האמריקאי "ניישון" נותנות כמה מושגים של ממש בדבר המצב הפוליטי והצבאי ביאווה, ומסייעות להבהרת הרקע של מלחמת הגריליה, מלחמת העצבים ומלחמת הדיור גם הנערכות בין התנועה הלאומית האינ-

(1) הקרובה הרבה יותר לזו שהיתה מקובלת בצבא הגרמני — המערכת.

המצביא הבריטי באינדונזיה קבע בהערכתו כי יידרשו שלושה קורפוסים-צבא (בערך כ־ 150 אלף איש) ושהות של שנה כדי לכבוש את יאהו בחזרה מידי הלאומנים. ההולנדים עתה שם 36 בטליון (כ־30 אלף איש) שזיונם ואימונם לקוי, ועוד דיביזיה המתאמנת עתה בהולנד והעתידה להישלח בסתיו. קשה להם להעמיד גייסות גוספיהם. באשר הולנד היא ארץ קטנה שנפגעה במלחמה ביותר, ומורגש בה מחסור בכוח-אדם. נקל לראות, שאין ההולנדים יכולים לכבוש בחזרה את הודו המזרחית שלהם בלא עזרה. וכן נקל לראות, שבריטניה ואמריקה היו רוצות מאוד שההולנדים ינקטו קו מדיניות המכוון יותר למוצא של הסכם. הבריטים לוחצים בזמן האחרון על ההולנדים תוך

הוצאת חיילותיהם מהודו המזרחית ההולנדית בטרם יהיה ביכולת ההולנדים להחליפם בגייסותיהם הם. ואלו האמריקאים החלו מכבידים על ההולנדים את השגת הספינות למשלוח כוחות צבא וציוד, וכנראה גם רמזו ברורות, שהולנד לא תבוא בחשבון לקבלת מלוח (מחמת הסיפון הכרוך בכך למלוח) באם תשקע עצמה במלחמה קולוניאלית. לחץ אנגלו-אמריקאי זה כבר ריכז במקצת את עמדת השמרנים ההולנדיים, החוששים מאוד פן תוכנס השאלה האינדונזית לתחום טיפולן של האומות המאוחדות, ותוצאתו הסופית של הדבר תהיה התגברותה והתרחבותה של החדירה האמריקאית-הבריטית לעניני אינדונזיה וסחרה.

לחידוש פני מערכת-הצבא בבריטניה

בכך שמעתה, נוסף על גרעין בלבד של אנשי צבא מתנדבים, ישרתו בו, משך 44 או חמש שנים בתורת "שירות-רוב" כל המסיימים את שירות-החובה בן י"ח חודש, כנ"ל, בצבא הסדיר. וטעמו של הדבר אתו — והוא מעיד על תמורת יסוד בחשבון האסטרטגי של בריטניה; בעבר היתה קיימת ההנחה, כי חטיבות הצבא הטריטוריאלי יהיה ביכולתם להיכנס לשירות הפעיל, לא מיד עם פרוץ המלחמה, אלא רק ששה חודשים אחר גיוסם בפועל, ואימון נוסף אינטנסיבי במרוכז ובמקובץ. ואלו, לדברי אטלי, מעתה כל איום על בריטניה יהיה איום מידי ובלתי-אמצעי, ועל כן חייב הצבא הטריטוריאלי להיות מורכב כולו אנשים שקיבלו כבר אימון צבאי של י"ח חודש לפחות. ובהיותם ב"רוב" זה יוסיפו לקבל אימוני השלמה מדי שבוע, ופעם לשנה יצאו למחנה אימונים של חודש, אשר מעתה תהיה על נותני העבודה החובה לשחררם לשם כך.

הודעותיו האחרונות של ראש-ממשלת בריטניה (במחצית הראשונה של נובמבר) אישרו את ההשערות הקודמות הן בנוגע לשירות-החובה בצבא הבריטי, והן לגבי חידוש של הצבא הטריטוריאלי. אולם ההודעות האלו קשרו את שנים אלה קשר חדש.

מעתה (דהיינו מ־1948) ישרתו צעירי בריטניה 18 חודש בצבא הסדיר. יש בזה משום חידוש רב, כי אפילו כאשר הונהגה, באביב 1939, לראשונה בתולדות בריטניה בימי שלום, "חוקת-אימון" (להבדיל מ"שירות" ממש), היה זמנה של זו מוגבל לששה חדשים בלבד, במסגרת "מיליציה" שנתחדשה או. ואלו עתה יהיה שירות-החובה הבריטי, כל עוד לא יבוא שנוי בו, דומה עד מאד לזה שהיה נהוג ברוב מדינות היבשת מזה הרבה עשרות שנים.

החידוש המכריע, שבצבא הטריטוריאלי, המקום לתחיה מחודש פברואר 1947, יהיה